

Espurna n°115

December 2018

Butlletí informatiu

de Prevenció

d'Incendis

Forestals

GENERALITAT VALENCIANA

Unitat Tècnica UT-902

Servei de Prevenció d'Incendis Forestals

ÍNDIX

Claus del mes.....	2
Dades Estadístiques.....	6
Valors Acumulats	6
Comparació amb els valors mitjans.....	7
Evolució mensual: nombre.....	8
Evolució mensual: superfície afectada.....	10
Anàlisi de les causes	12
Relació completa d'incendis en el període	15
Mapes.....	16
Distribució general dels incendis provisionals de 2018 (punts d'inici).....	17
Distribució del nombre d'incendis per municipi.....	18
Distribució del nombre d'incendis per municipi referit a 1.000ha de terreny forestal.	19
Distribució mensual dels incendis provisionals de 2018 (punts d'inici).....	20
Distribució dels incendis provisionals de 2018 per tipus de causa (punts d'inici).	21
Relació d'incendis rellevants del 2018.....	22
Notícies i Divulgació.....	26
Ordre sobre aprofitament ramader i prevenció d'incendis	26

Foto portada: Resum de portades de l'any 2018. Font: UT-902

CLAUS DEL MES¹

El mes de desembre de 2018 ha sigut **sec** a la Comunitat Valenciana. La temperatura mitjana ha sigut de 10,7°C, que és 2,0°C superior que la climatologia de referència (8,7°C), qualificant-se el mes com **extremadament càlid**.

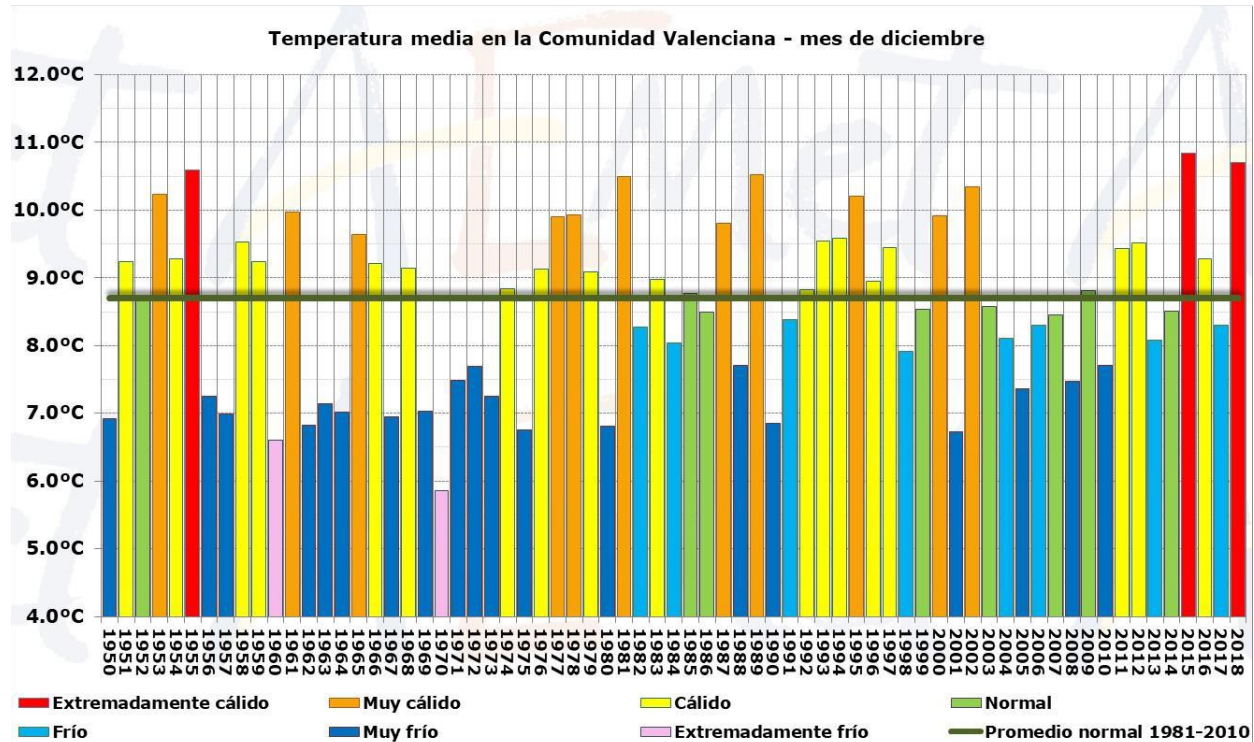

Figura 1. Temperatura mitjana dels mesos de desembre a la Comunitat Valenciana, en contrast amb la mitjana de la sèrie.

El mes de desembre de 2018 ha sigut el segon més càlid de la sèrie històrica de temperatures mitjanes en la mitjana de la Comunitat Valenciana, només superat pels registres de desembre de 2015 que és el més càlid des d'almenys 1950, i ha hagut observatoris de l'interior de Castelló, com Vilafranca, en els quals desembre de 2018 és el més càlid de la sèrie.

Encara que quasi tot el mes les temperatures mitjanes van estar per damunt dels valors normals, gran part de l'anomalia tèrmica es va acumular a la primera desena de desembre, quan les temperatures màximes van superar els 25°C a moltes localitats de la meitat sud del territori, especialment al sud d'Alacant. Al desembre s'han arribat a registrar temperatures més altes que les que es van registrar el novembre passat: Elche / Elx, 26.7°C el dia 9 i 26.3°C el dia 3; Pego, 26.1°C el dia 3; Aeroport d'Alacant-Elx, 25.9°C el dia 3. La temperatura màxima registrada el dia 3 de desembre a l'aeroport d'Alacant-Elx és la segona més alta en un mes de desembre des d'almenys 1967, quan van començar els registres en aquest observatori. Només el 16 de desembre de 1981 té una temperatura més alta (27.0°C) que el passat dia 3 (25.9°C) en un mes de desembre.

¹ La informació sobre meteorologia, excepte indicació expressa, prové d'AEMET

Els valors més baixos de temperatura es van registrar l'últim dia de l'any en localitats de altiplà i fons de vall de l'interior de València i Alacant, encara que globalment el dia més fred va ser el 28.

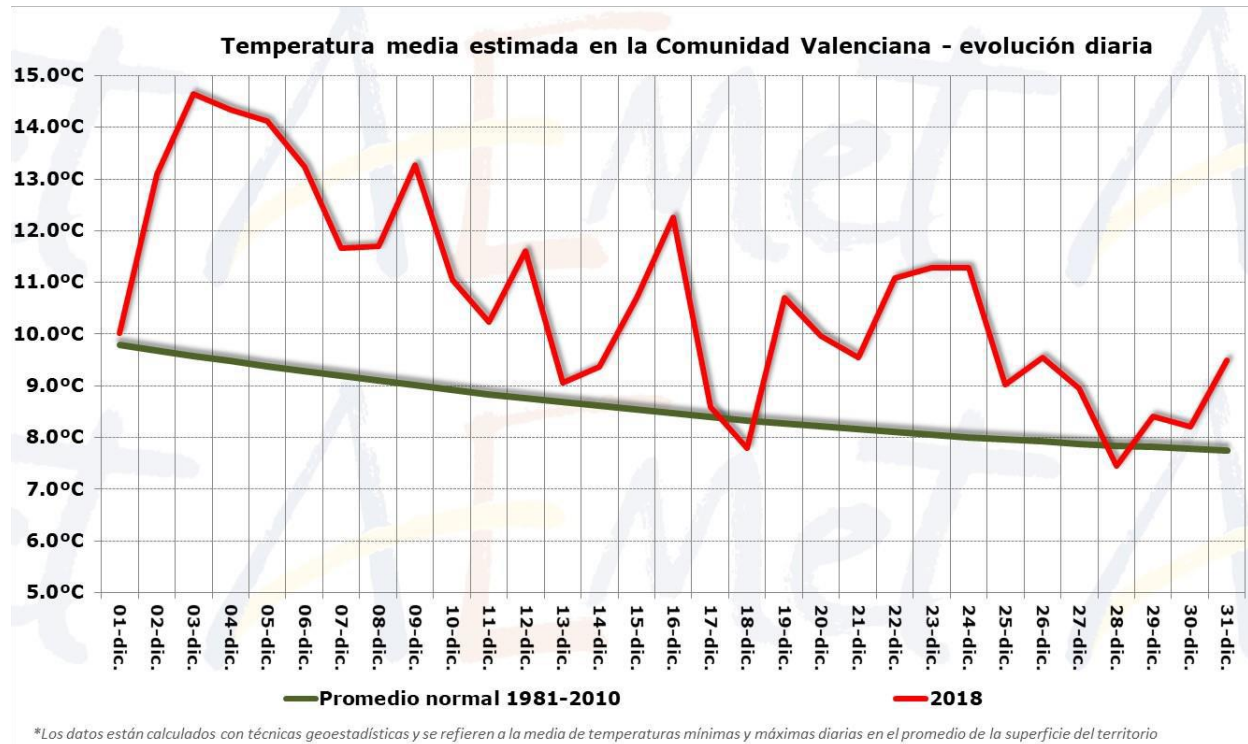

Figura 2. Evolució diària de la temperatura durant el mes de desembre a la Comunitat Valenciana.

Pel que fa a la precipitació, l'acumulada ha sigut de **12,8 l/m²**, que és un 75% inferior que la de la mitjana climàtic del període 1981-2010 (49.9 l/m²) i, globalment, qualifiquen al mes com a **sec**. Pràcticament tot el territori presenta dèficit pluviomètric al desembre i, per províncies, la precipitació mitjana a la província de València ha estat un 80% inferior a la mitjana normal, a Castelló ha estat un 75% inferior i a Alacant un 50% inferior a la mitjana del període de referència 1981-2010.

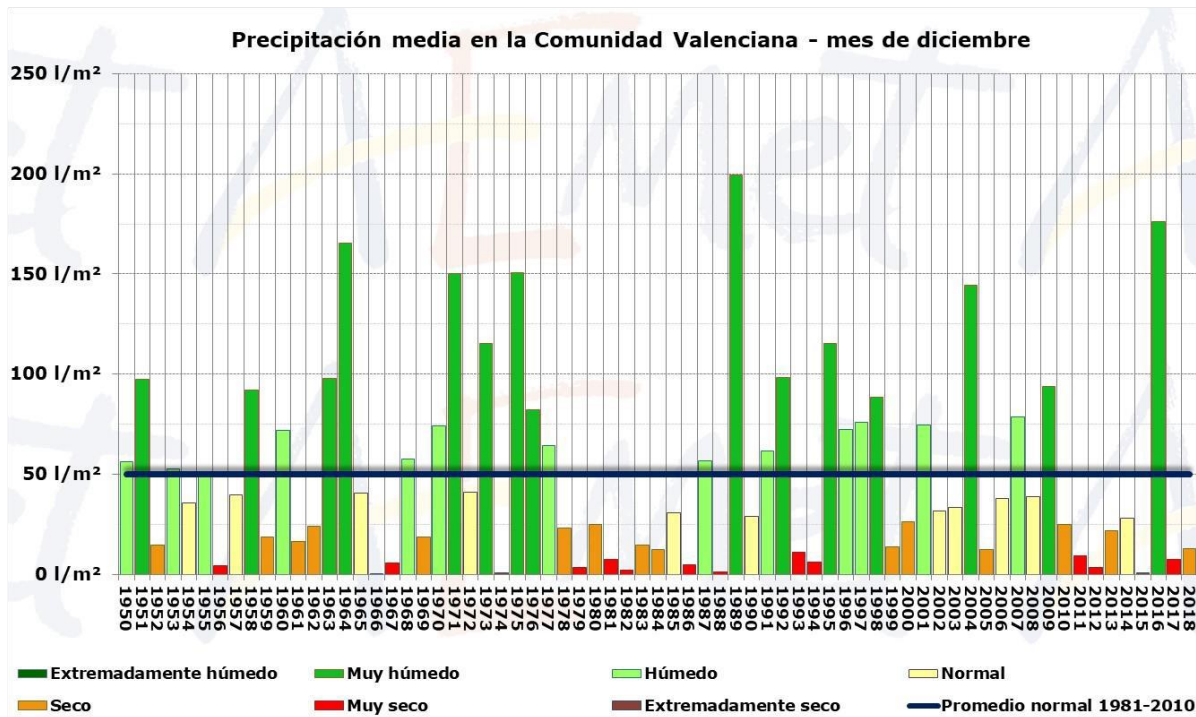

Figura 3. Precipitació mitjana a la Comunitat Valenciana per al mes de desembre

Tot i les escasses precipitacions, recentment hi ha hagut mesos de desembre encara més secs que el de 2018, sense anar més lluny, el de passat any 2017. Les situacions anticiclòniques hivernals són persistents, i quan al desembre, gener o febrer s'observen altes pressions a l'entorn de la Península, predominen els dies amb absència de precipitacions a la Comunitat Valenciana.

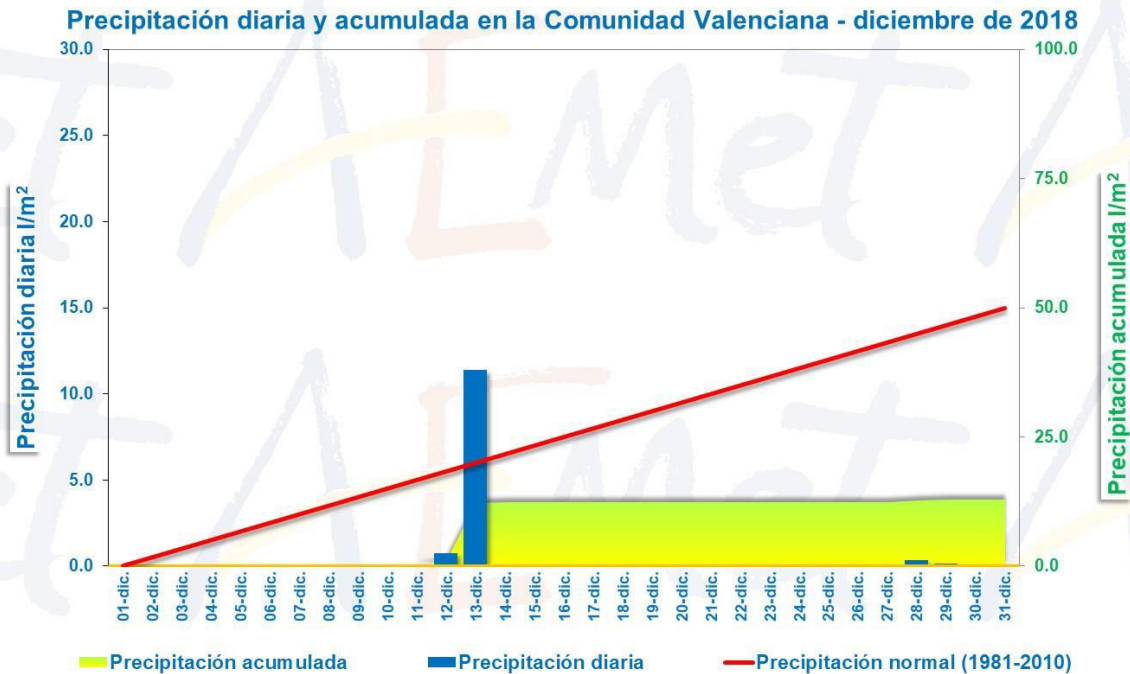

Figura 4. Precipitació diària i acumulada durant el mes de desembre de 2018 a la Comunitat Valenciana.

Pràcticament només hi va haver un dia de precipitació significativa en el mes de desembre, el dia 13, la resta ha predominat el cel poc ennuvolat, amb alguns núvols alts i bancs de boira a l'interior.

Els valors més alts de precipitació al desembre s'han registrat en localitats del nord d'Alacant: Alcoi / Alcoi, 50.2 l/m²; Orba, 40.8 l/m²; l'Orxa, 36.6 l/m²; Pego, 35.0 l/m². A l'altre extrem, molts observatoris de l'interior i prelitoral de València no superen els 5 l/m² al mes de desembre.

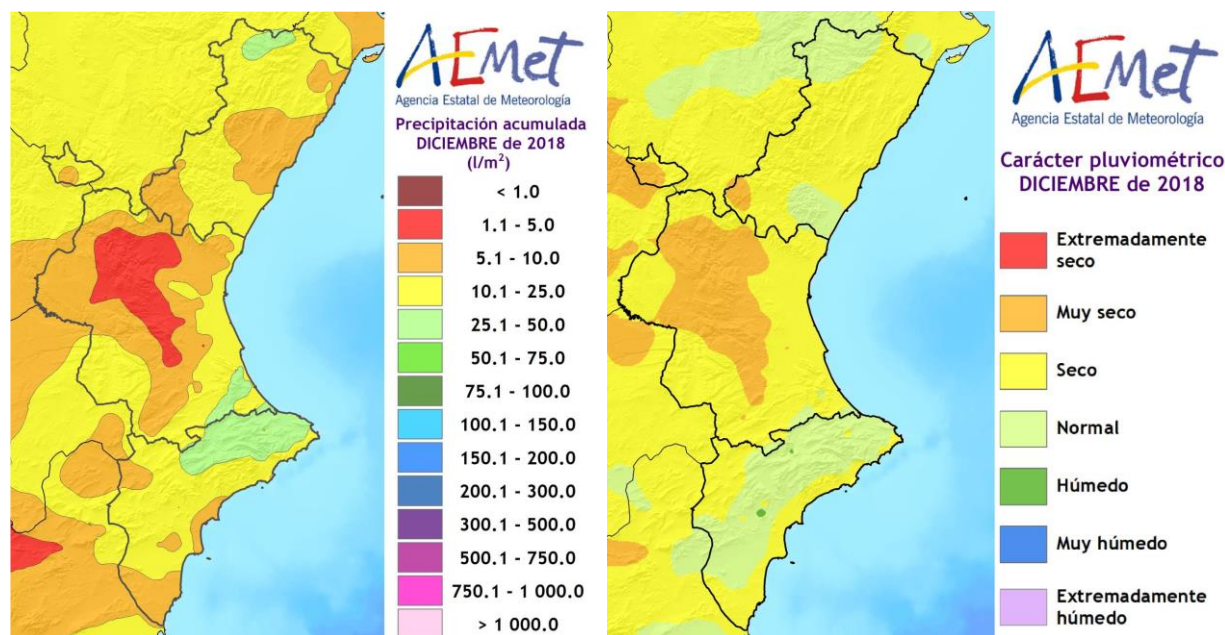

Figura 5. Precipitació acumulada i caràcter pluviomètric del mes de desembre de 2018 a la Comunitat Valenciana.

En relació al que sol ser normal en cada punt, el mes de desembre ha resultat **molt sec** a una quarta part del territori, **sec** en el 60% i amb caràcter pluviomètric **normal** en la resta.

Pel que fa a incendis forestals, s'han comptabilitzat per al mes de desembre un total de **10 incendis**, valor similar a la mitjana (8,6 incendis), amb una superfície forestal afectada de **0,69 ha** (valor molt per davall de la mitjana mensual, que està en 56,77 ha).²

² Les dades són provisionals. Qualsevol variació en el còmput es veurà reflectida en el següent número del butlletí.

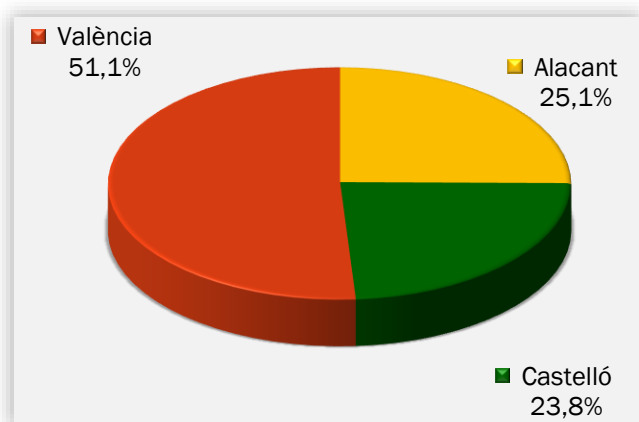
DADES ESTADÍSTIQUES

VALORS ACUMULATS

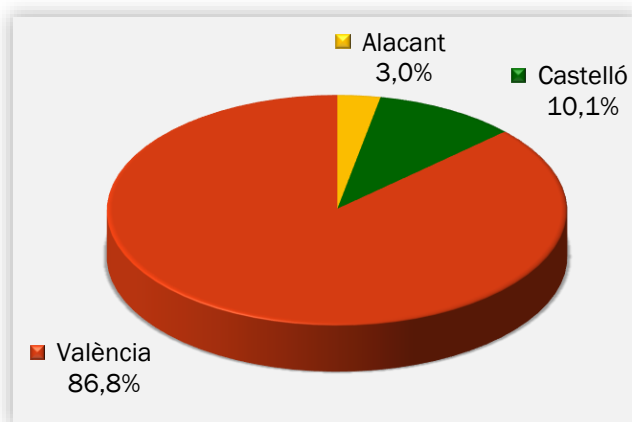
A la taula 1 i en els gràfics 1 i 2 es realitza un desglossament detallat del nombre d'incendis i la superfície afectada acumulada en l'any 2018 per províncies.

Província	Nombre	Superfície afectada Ha				
		Superfície rasa			Arbrada	Total
		Canyar	Altres rases	Total rasa		
Alacant	94	11,81	57,53	69,34	44,07	113,41
Castelló	89	103,77	267,33	371,10	5,48	376,58
València	191	232,65	2.743,35	2.976,00	254,33	3.230,33
Total	374	348,24	3.068,20	3.416,44	303,87	3.720,32

Taula 1. Nombre d'incendis i superfície afectada per tipus i províncies.
Acumulat des de gener de 2018

Gràfic 1. Nombre d'incendis en percentatge

Gràfic 2. Superfície afectada en percentatge

La província més destacada pel que fa al nombre d'incendis és la de València amb la meitat dels incendis de la Comunitat seguida de Castelló i Alacant les xifres coincideixen. Pel que fa a la superfície, la província de València és la més destacada amb molta diferència respecte a Castelló i Alacant ja que és la que ha patit l'únic gran incendi forestal (Llutxent, amb 2.952,6 ha forestals) que ha tingut lloc en el territori de la Comunitat durant aquest any.

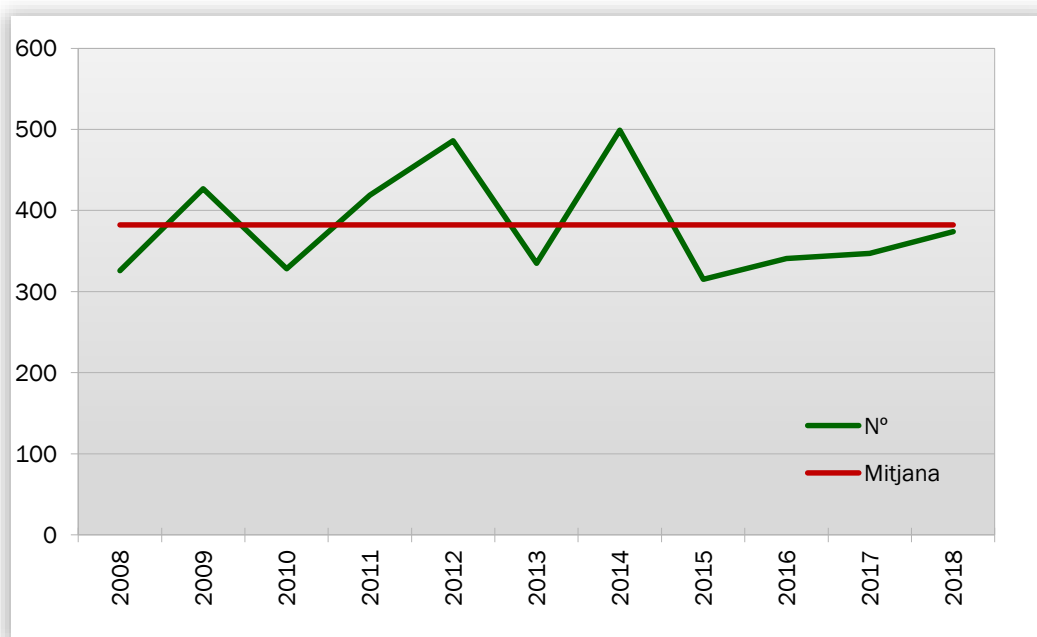
COMPARACIÓ AMB ELS VALORS MITJANS

Els valors acumulats a 31 de desembre per a l'últim decenni es detallen a la Taula 2. Reflecteixen que s'han produït 374 incendis, valor lleugerament per davall de la mitjana de l'últim decenni (382 incendis). La superfície afectada acumulada, és de 3.720,32ha, està per davall de la mitjana, que resulta ser de 8.525,01 ha/any.

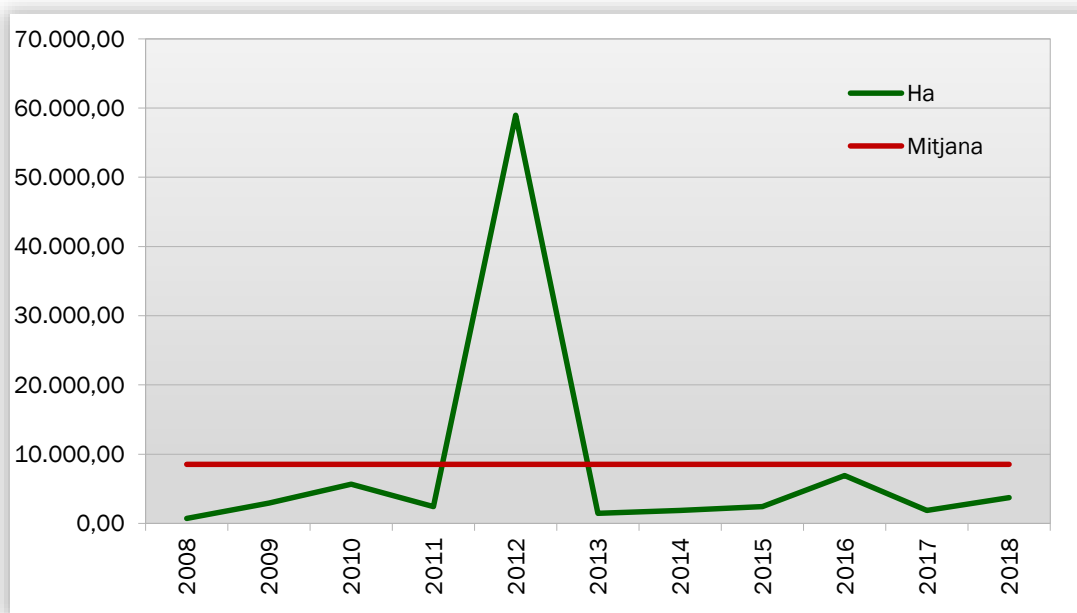
Any	Nº	Superfície
2008	326	730,35
2009	427	2.932,29
2010	328	5.649,50
2011	419	2.436,38
2012	486	58.947,97
2013	335	1.442,82
2014	499	1.881,82
2015	315	2.417,85
2016	341	6.913,62
2017	347	1.897,46
2018	374	3.720,32

Taula 2. Nombre i superfície acumulats en el mateix període analitzat

En els gràfics 3 i 4 es mostra l'evolució del nombre d'incendis i superfície afectada en el període d'estudi (gener-desembre) en l'últim decenni, en comparació amb el valor mitjà.

Gràfic 3: Evolució n° d'incendis en comparació amb el valor mitjà

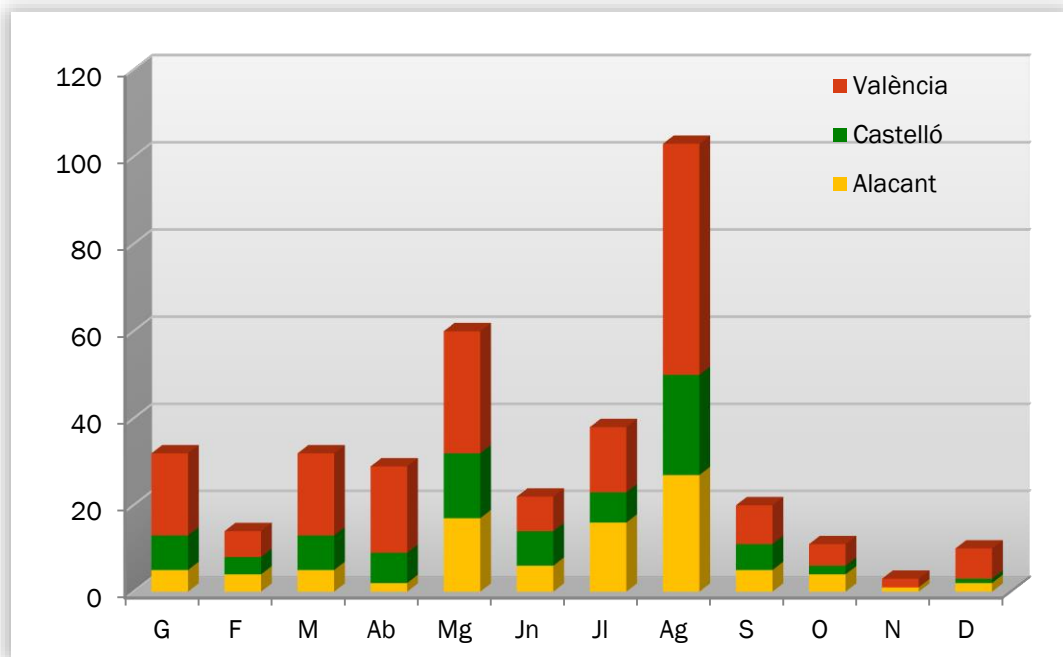
Gràfic 4: Evolució de la superfície afectada en comparació amb el valor mitjà

EVOLUCIÓ MENSUAL: NOMBRE

L'evolució mensual del nombre d'incendis es representa a través d'una taula numèrica en la qual es recullen els valors per a cada província, i el total de la Comunitat Valenciana (taula 3), juntament amb dos diferents representacions gràfiques, una de valors acumulats per províncies i una altra de comparació amb la mitjana dels últims 10 anys (gràfics 5 i 6).

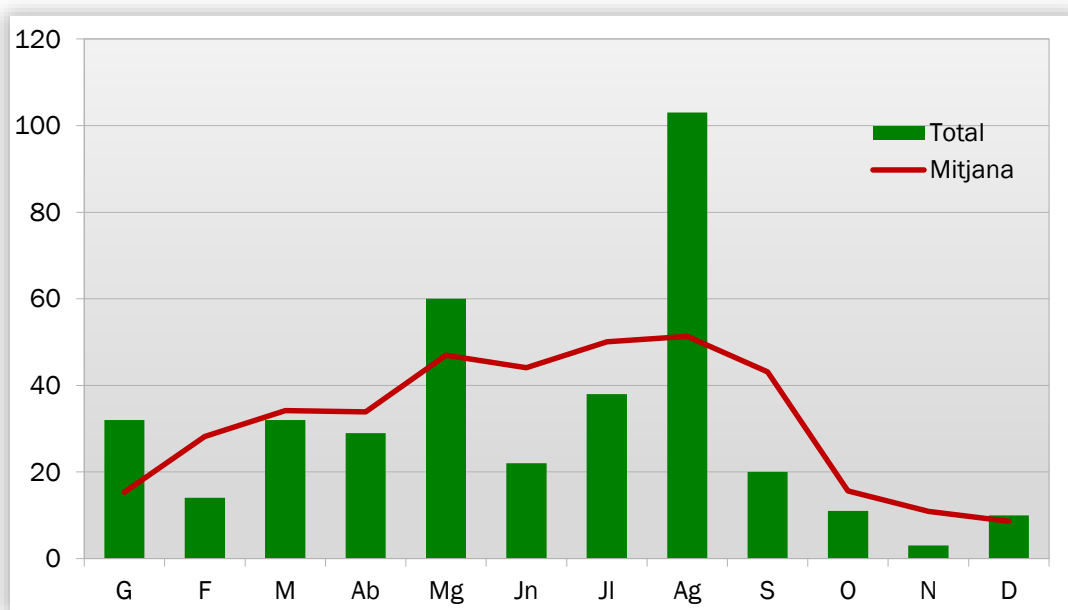
Mes	Alacant	Castelló	València	Total
Gener	5	8	19	32
Febrer	4	4	6	14
Març	5	8	19	32
Abril	2	7	20	29
Maig	17	15	28	60
Juny	6	8	8	22
Juliol	16	7	15	38
Agost	27	23	53	103
Setembre	5	6	9	20
Octubre	4	2	5	11
Novembre	1	0	2	3
Desembre	2	1	7	10
TOTAL	94	89	191	374

Taula 3. Evolució mensual del nombre d'incendis (2018)

Gràfic 5: Nombre d'incendis per mesos i províncies

Durant el mes de desembre s'han registrat 10 incendis, valor lleugerament per damunt de la mitjana de l'últim decenni per a este mes, que es situa en 8,6 incendis.

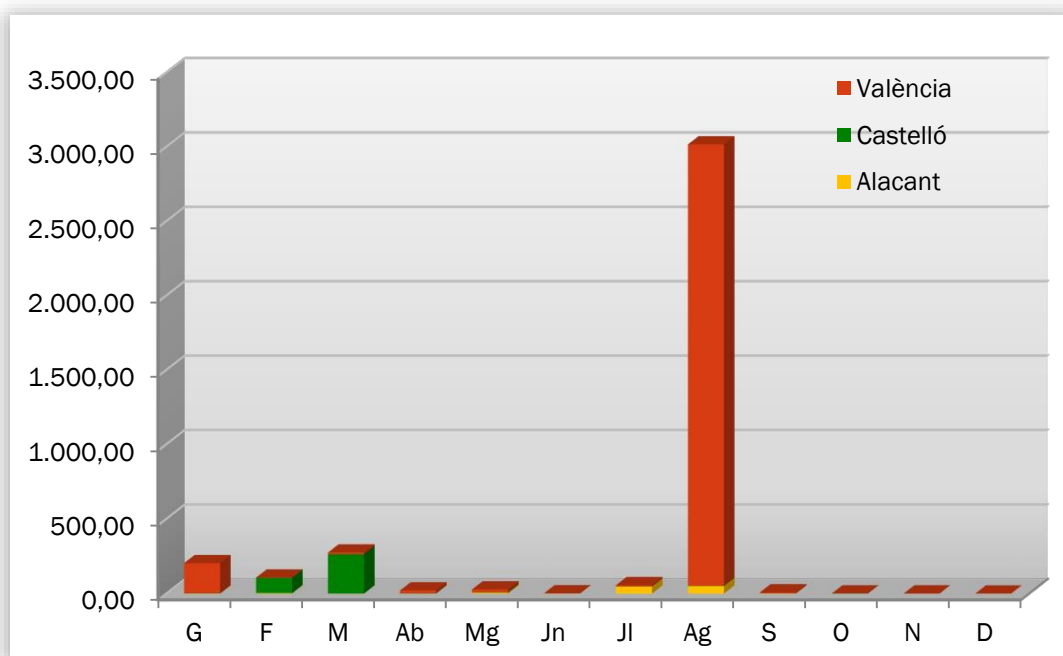
Gràfic 6: Nombre d'incendis per mesos, comparativa amb els valors mitjans de l'últim decenni

EVOLUCIÓ MENSUAL: SUPERFÍCIE AFECTADA

L'estudi de l'evolució mensual de la superfície afectada segueix una estructura similar a la ja descrita en l'apartat referit al nombre, si bé en la comparació amb els valors mitjans, donades les grans diferències de valors, s'ha utilitzat una escala logarítmica (gràfic 7).

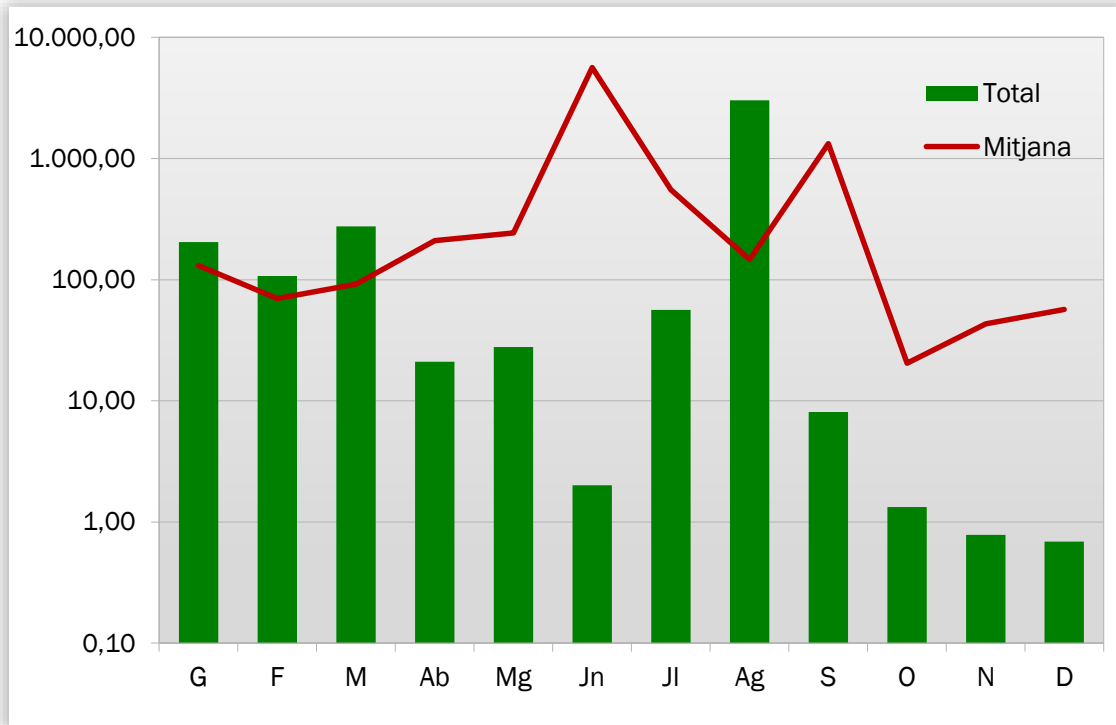
Mes	Alacant	Castelló	València	Total
Gener	1,02	1,67	201,10	203,80
Febrer	3,61	102,10	1,48	107,19
Març	0,76	263,29	11,27	275,32
Abril	0,17	2,07	18,73	20,97
Maig	6,83	2,64	18,35	27,84
Juny	0,92	0,61	0,48	2,01
Juliol	46,73	0,82	8,65	56,50
Agost	50,80	2,61	2.962,72	3.016,13
Setembre	1,27	0,06	6,74	8,08
Octubre	0,34	0,70	0,29	1,33
Novembre	0,40	0,00	0,38	0,78
Desembre	0,55	0,00	0,14	0,69
TOTAL	113,41	376,58	3.230,33	3.7210,32

Taula 4: Evolució mensual de la superfície afectada (2018)

Gràfic 7: Superfície afectada per mesos i províncies

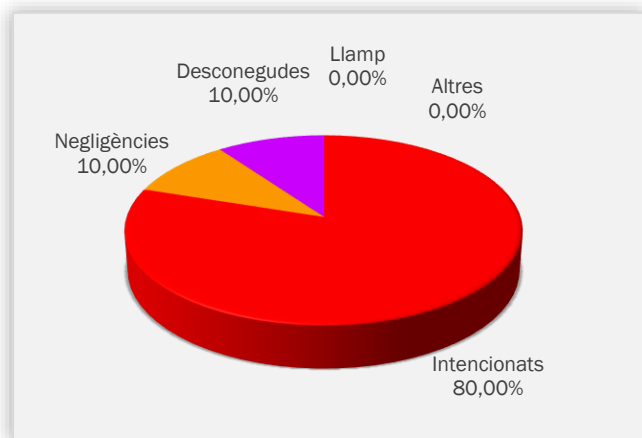
Al mes de desembre de 2018 s'han vist afectades per incendis un total de 0,69 hectàrees de terreny forestal. Valor molt per davall de la mitjana del decenni per aquest mes, situada a 56,77 ha. Cal destacar la superfície afectada al mes d'agost, coincidint amb l'incendi de Llutxent i també els primers mesos de l'any (gener, febrer i març) on van tenir lloc diversos incendis associats a episodis de vent que van afectar a superfícies notables per a l'època (Sagunt, Montan i Cabanes-Torreblanca).

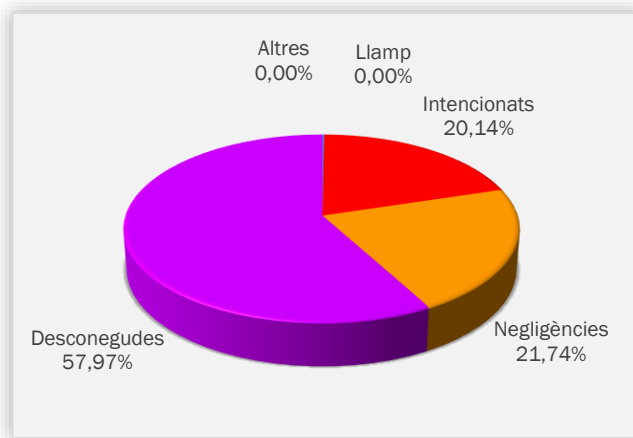
Gràfic 8: Superfície afectada per mesos, comparativa amb els valors mitjans de l'últim decenni

ANÀLISI DE LES CAUSES

L'estudi de les causes s'ha realitzat a partir dels percentatges en nombre i en superfície afectada, per al total de la Comunitat Valenciana tant per al mes de desembre com per a l'acumulat del 2018.

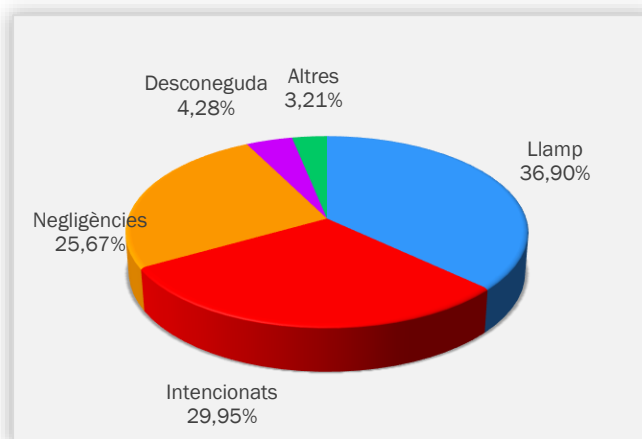

Gràfic 9: Comunitat Valenciana, % d'incendis ocorreguts per causa. Desembre 2018

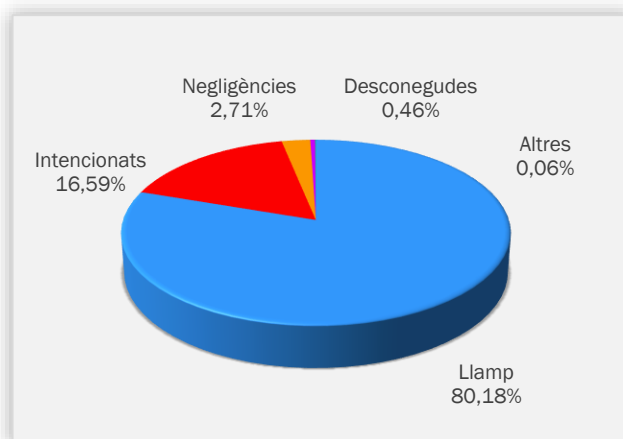

Gràfic 10: Comunitat Valenciana, % de superfície afectada per causa. Desembre 2018

Al mes de desembre s'han produït, en el conjunt de la Comunitat Valenciana, 8 incendi intencionats, 1 per negligències i 1 per causes desconegudes / en investigació. Els incendis intencionats van afectar a un total de 0,14 ha, els originats per negligències a 0,15 ha i els de causa desconeguda / en investigació a 0,40 ha.

Gràfic 11: Comunitat Valenciana, % d'incendis ocorreguts per causa. Acumulat 2018

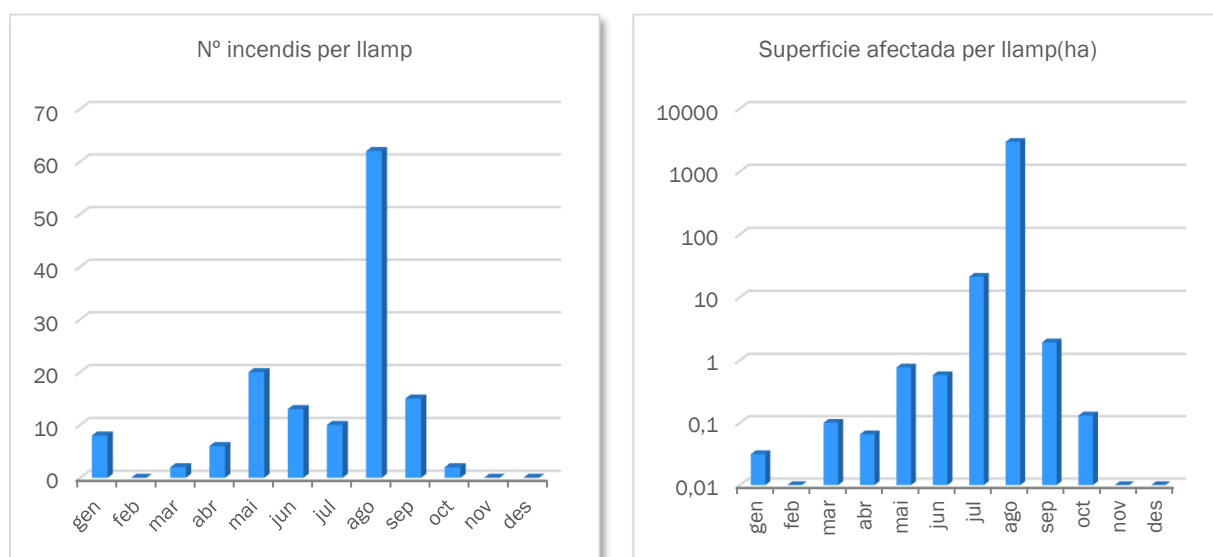
Gràfic 12: Comunitat Valenciana, % de superfície afectada per causa. Acumulat 2018

Cal ressaltar l'elevat valor tant del nombre d'incendis com per la superfície afectada per raig durant aquest any 2018. A continuació, s'analitzarà la distribució de les causes amb més incidència

desglossada per categories, tant en nombre d'incendis com en superfície afectada. Els gràfics estan referits al total de la Comunitat Valenciana:

Incendis per llamp: els incendis per llamp han sigut la primera causa d'incendis pel que fa a nombre i pel que fa a superfície afectada en l'any 2018. Pel que fa a nombre han estat un total de 138 incendis, fet que suposa un 36,9% del total d'incendis, sent agost el mes en què major nombre d'incendis per llamp es van detectar. En aquest mes d'agost, els incendis per llamp van ser el 59,80% sobre el total d'incendis del mes, el que suposa el 44% dels incendis per raig de tot l'any 2018. La província amb major registre d'incendis per llamp ha sigut València, amb un total de 64, seguida de Castelló amb 56 i Alacant amb 18 incendis.

Pel que fa a la superfície afectada, també ha sigut la causa més important (el 80,18%), com a conseqüència, fonamentalment a l'incendi de Lutxent de la primera setmana d'agost, que va arribar a calcinar 2952 ha.

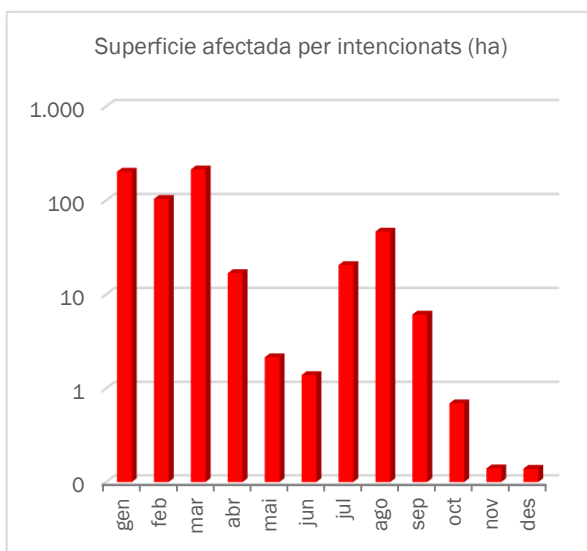
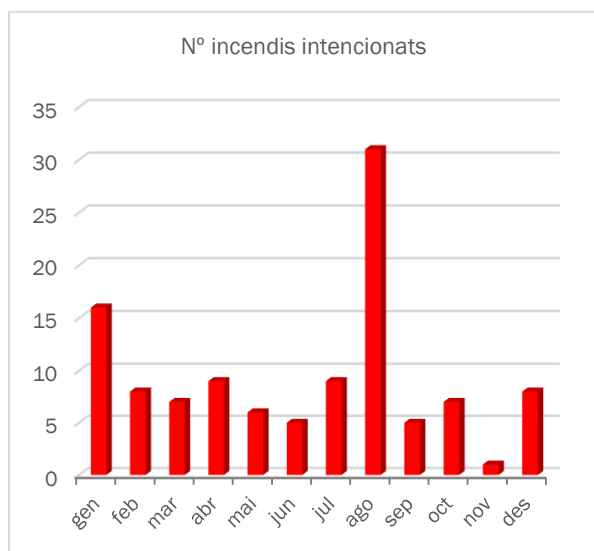

Gràfics 13 i 14. Incendis intencionats any 2018. Distribució mensual del nombre d'incendis i superfície afectada (en aquest cas en escala logarítmica)

Incendis intencionats: els incendis intencionats han sigut la segona causa més nombrosa durant l'any 2018. Han passat 112 incendis d'aquest tipus, fet que suposa un 30% del total de tots els incendis. Pel que fa a superfície, per aquesta causa s'han vist afectades 617,37 ha forestals, un 17% del total.

En la distribució mensual destaca el mes d'agost pel que fa al nombre d'incendis, amb 31 incendis, però respecte a la superfície els valors més notables s'aconsegueixen els mesos de gener, febrer i març quan van tenir lloc els incendis a la Marjal dels Moros i al Parc Natural del Prat de Cabanes-Torreblanca.

Per províncies, la més destacada és València, amb 64 incendis, seguida de la d'Alacant amb 36, i Castelló amb 12. Pel que fa a la superfície, és Castelló la més afectada amb 308,51 ha, seguida de València amb 239,58 ha, i Alacant amb 69,29 ha.

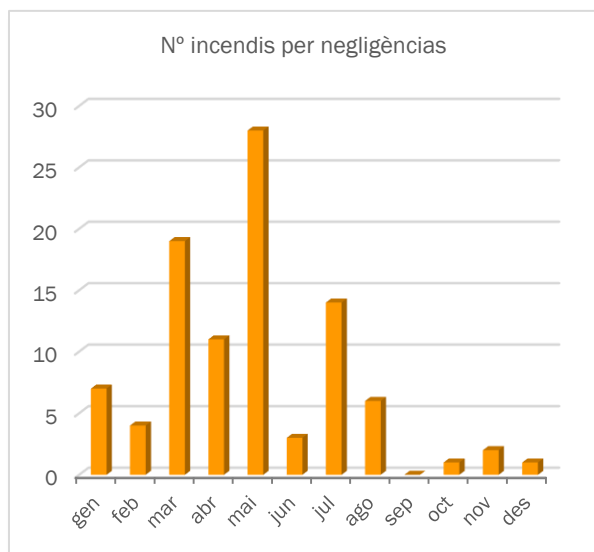

Gràfics 15 i 16. Incendis intencionats any 2018. Distribució mensual del nombre d'incendis i superfície afectada (en aquest cas en escala logarítmica)

Incendis per negligències: Durant l'any 2018 han tingut lloc 96 incendis causats per negligències, la qual cosa suposa un 26% del total, situant-se com la tercera causa en nombre d'incendis. Pel que fa a superfície s'han vist afectades per aquesta causa 100,76 ha, un 3% del total.

Destaquen els mesos de primavera (març-maig) amb la major incidència anual tant en nombre d'incendis com en superfície afectada.

Per províncies la que presenta major incidència per aquesta causa és la de València amb 53 incendis, seguida d'Alacant amb 28 i en tercer lloc Castelló amb 15 incendis. Pel que fa a superfície afectada la província que presenta el major valor és la de Castelló amb 61,63 ha, seguida de València amb 24,14 ha i Alacant amb 15 ha.

Gràfics 17 i 18. Incendis per negligència en l'any 2018. Distribució mensual del nombre d'incendis i superfície afectada (en aquest cas a escala logarítmica)

RELACIÓ COMPLETA D'INCENDIS EN EL PERÍODE

Data	Municipi	Sup (ha)	Causa	Paratge	Província
15-dic-18	Benicarló	0,001	1	Río Seco	CASTELLÓ
17-dic-18	Orihuela	0,4	3	Media Legua- Río Segura	ALACANT
19-dic-18	Turís	0,0175	1	Caña Febrero	VALÈNCIA
27-dic-18	Vilamarxant	0,02	1	Rambla del Molinet	VALÈNCIA
27-dic-18	Vilamarxant	0,03	1	Barranc dels Olms	VALÈNCIA
27-dic-18	Vilamarxant	0,03	1	Barranc Teulada	VALÈNCIA
27-dic-18	Vilamarxant	0,028	1	Rambla del Molinet	VALÈNCIA
28-dic-18	Vilamarxant	0,006	1	Barranc Teulada	VALÈNCIA
28-dic-18	Llíber	0,15	2	La Font d'Aixa	ALACANT
31-dic-18	Riba-roja de Túria	0,0065	1	Botaia	VALÈNCIA

Codis de causes

- (0) Llamp
- (1) Intencionats
- (2) Negligències
- (3) Desconeguda/Investigació
- (4) Altres

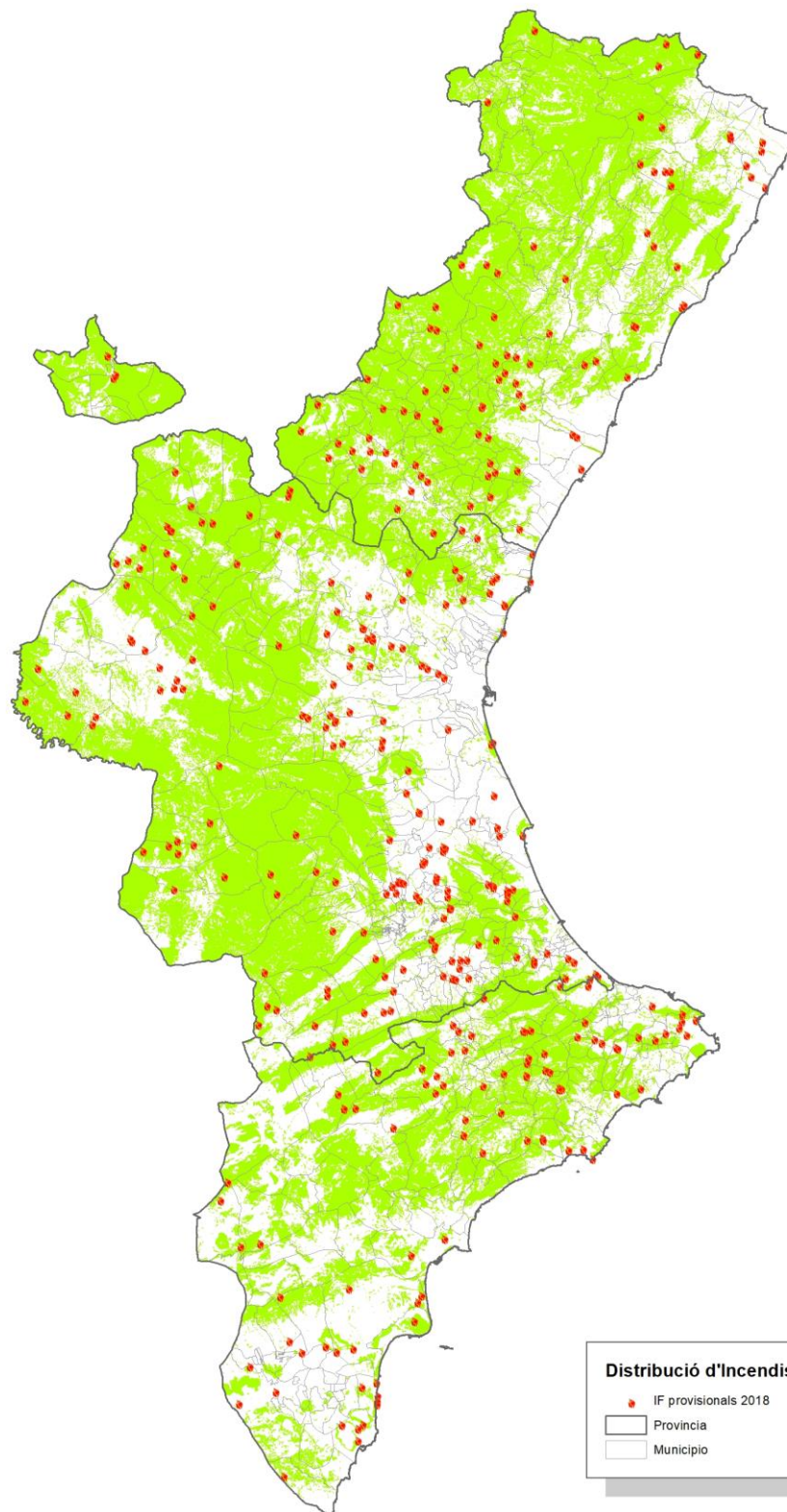
MAPES

En aquest apartat es mostra una anàlisi espacial de la distribució dels incendis provisionals de 2018 al llarg del territori de la Comunitat Valenciana

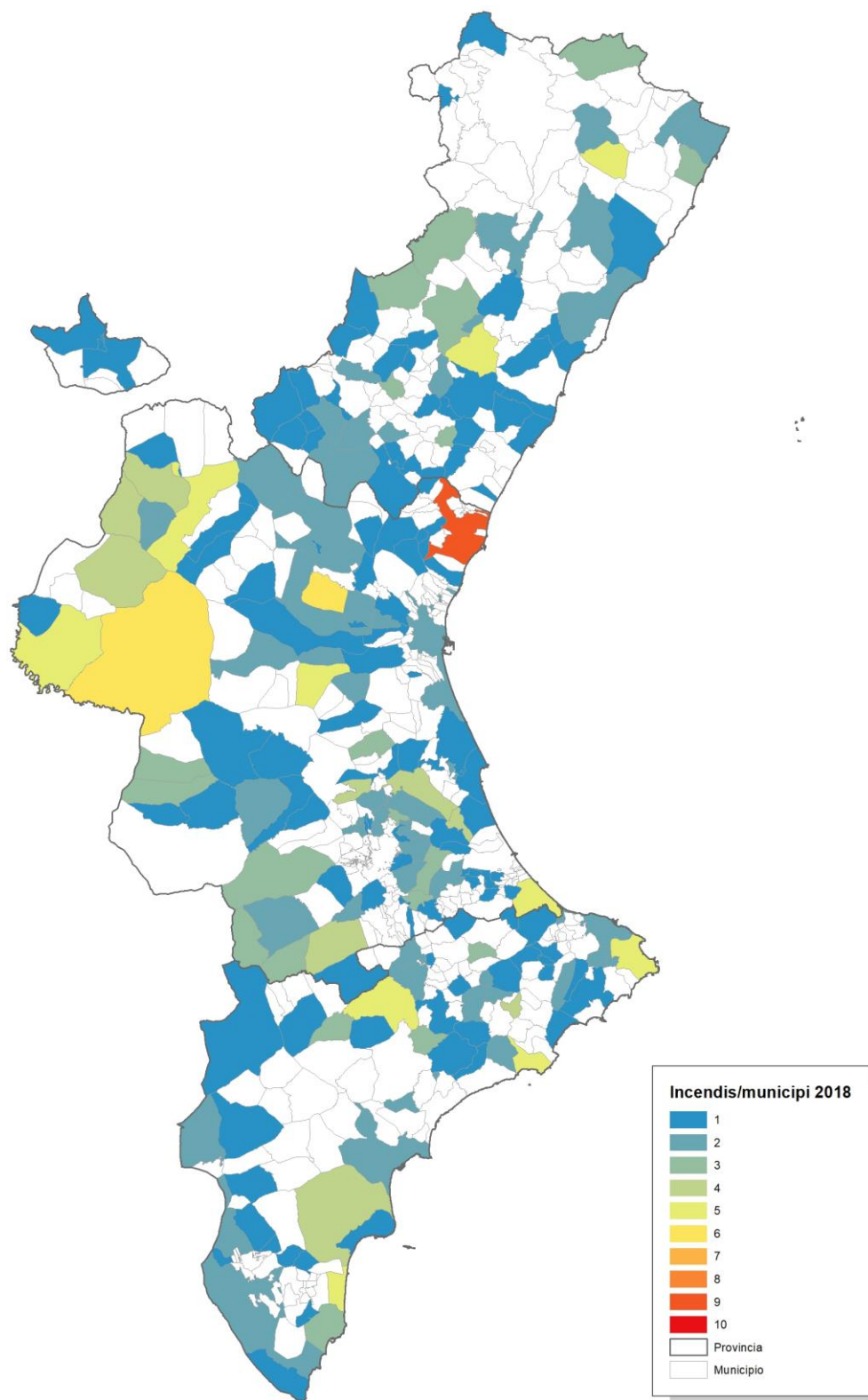
S'han inclòs els següents mapes:

- Distribució general dels incendis provisionals de 2018 (punts d'inici).
- Distribució del nombre d'incendis per municipi.
- Distribució del nombre d'incendis per municipi referit a 1.000ha de terreny forestal.
- Distribució mensual dels incendis provisionals de 2018 (punts d'inici).
- Distribució dels incendis provisionals de 2018 per tipus de causa (punts d'inici).

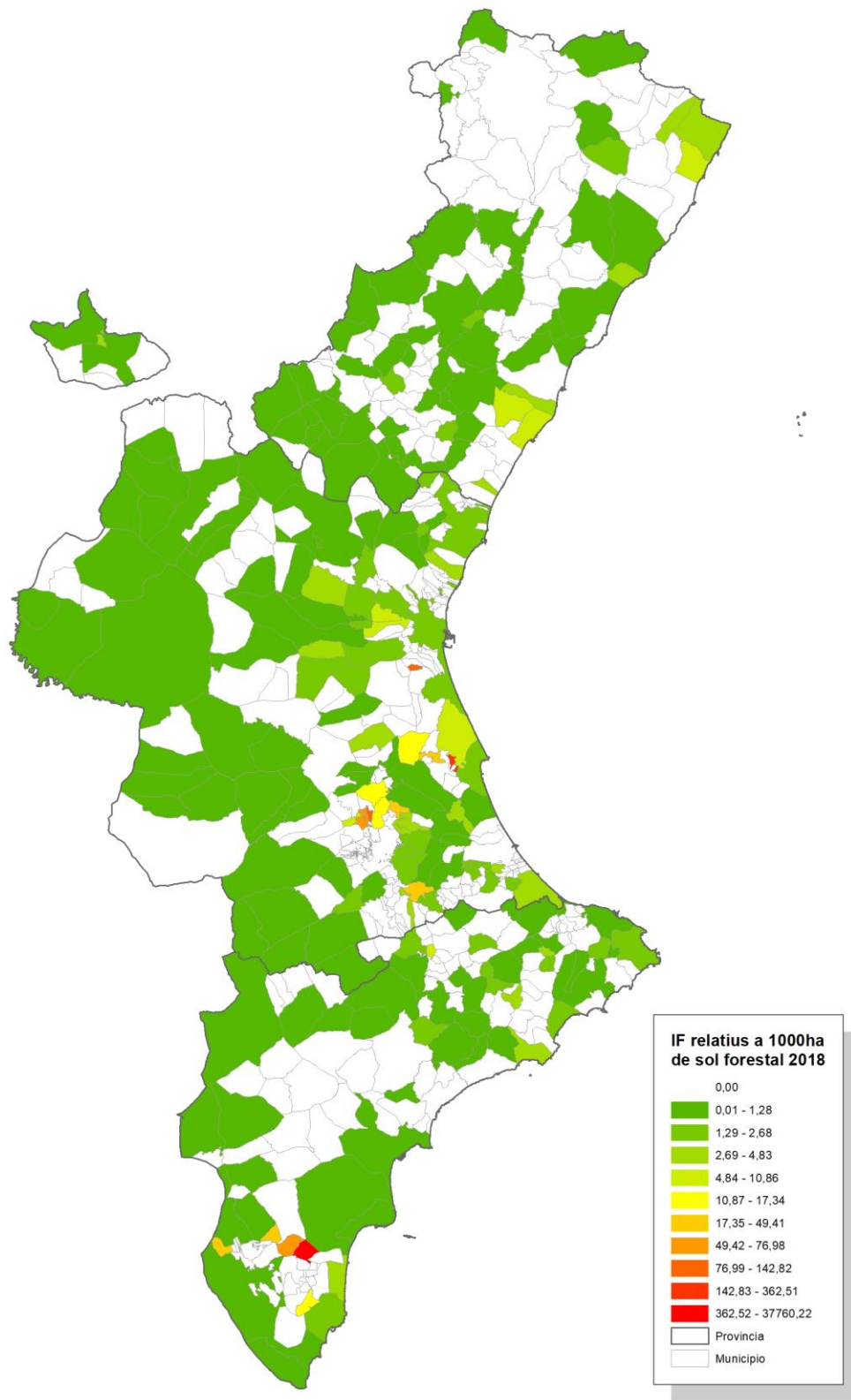
DISTRIBUCIÓ GENERAL DELS INCENDIS PROVISIONALS DE 2018 (PUNTS D'INICI).

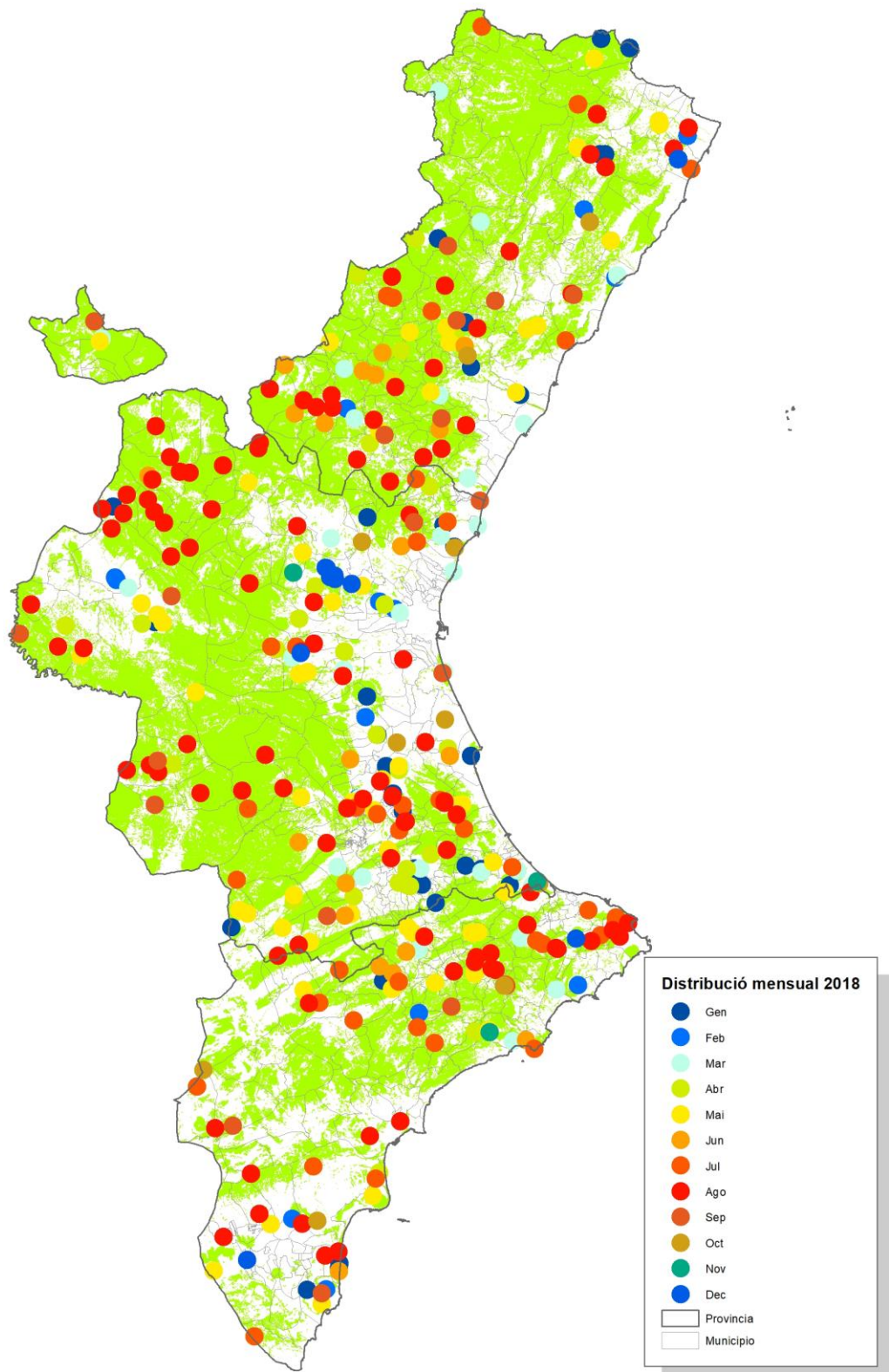
DISTRIBUCIÓ DEL NOMBRE D'INCENDIS PER MUNICIPI.

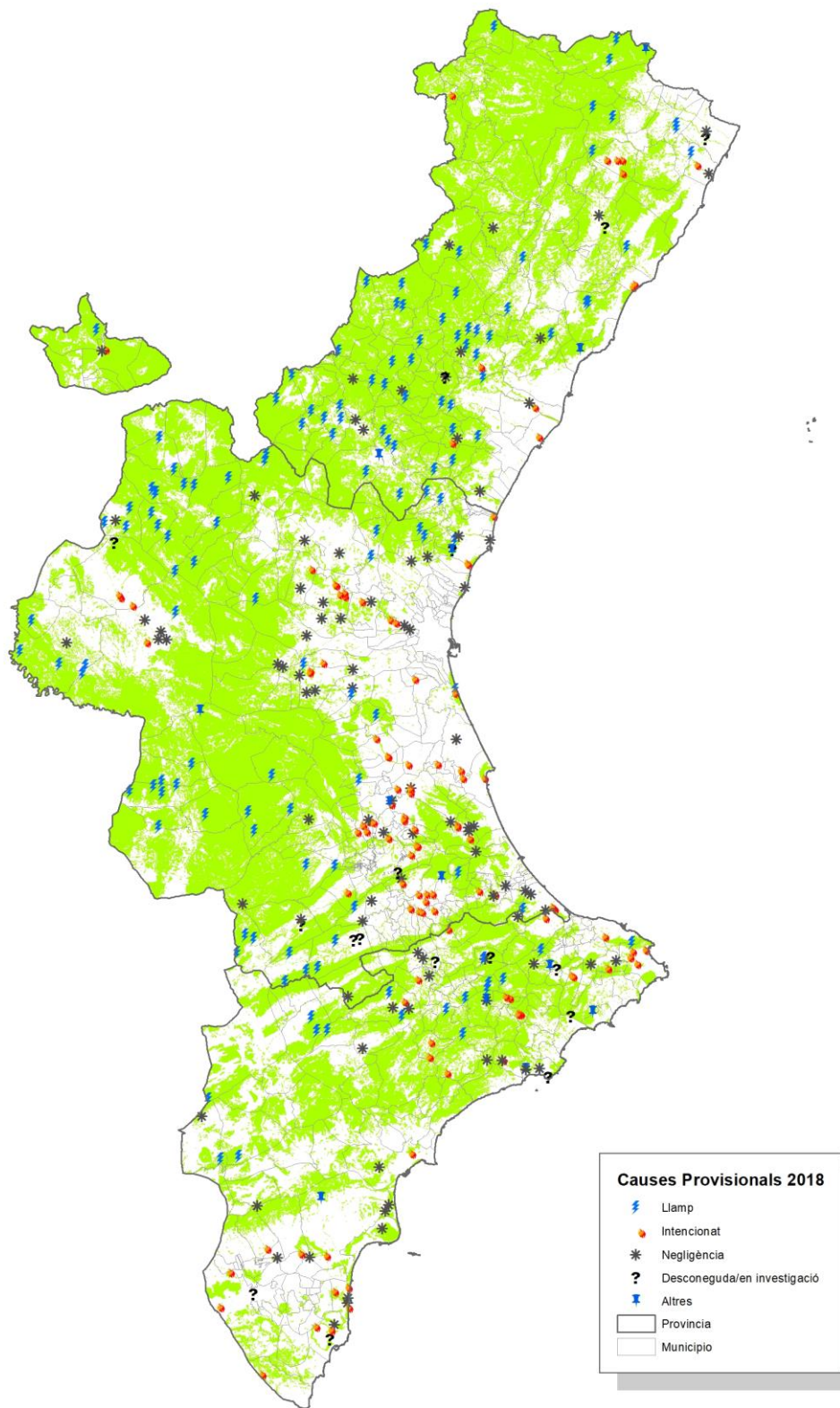
DISTRIBUCIÓ DEL NOMBRE D'INCENDIS PER MUNICIPI REFERIT A 1.000HA DE TERRENY FORESTAL.

DISTRIBUCIÓ MENSUAL DELS INCENDIS PROVISIONALS DE 2018 (PUNTS D'INICI).

DISTRIBUCIÓ DELS INCENDIS PROVISIONALS DE 2018 PER TIPUS DE CAUSA (PUNTS D'INICI).

RELACIÓ D'INCENDIS RELLEVANTS DEL 2018

L'any 2018 va començar amb una sequera persistent que arrossegàvem de l'any anterior, cosa que va provocar que el combustible estigués molt disponible. En aquest escenari d'alta disponibilitat dels combustibles juntament amb l'existència d'episodis de vents forts, van tenir lloc incendis que van afectar de manera notable a la Marjal dels Moros (Sagunt) i al PN del Prat de Cabanes-Torreblanca, en dues ocasions. Van ser incendis amb altes velocitats de propagació afavorits per la continuïtat i la disponibilitat del combustible.

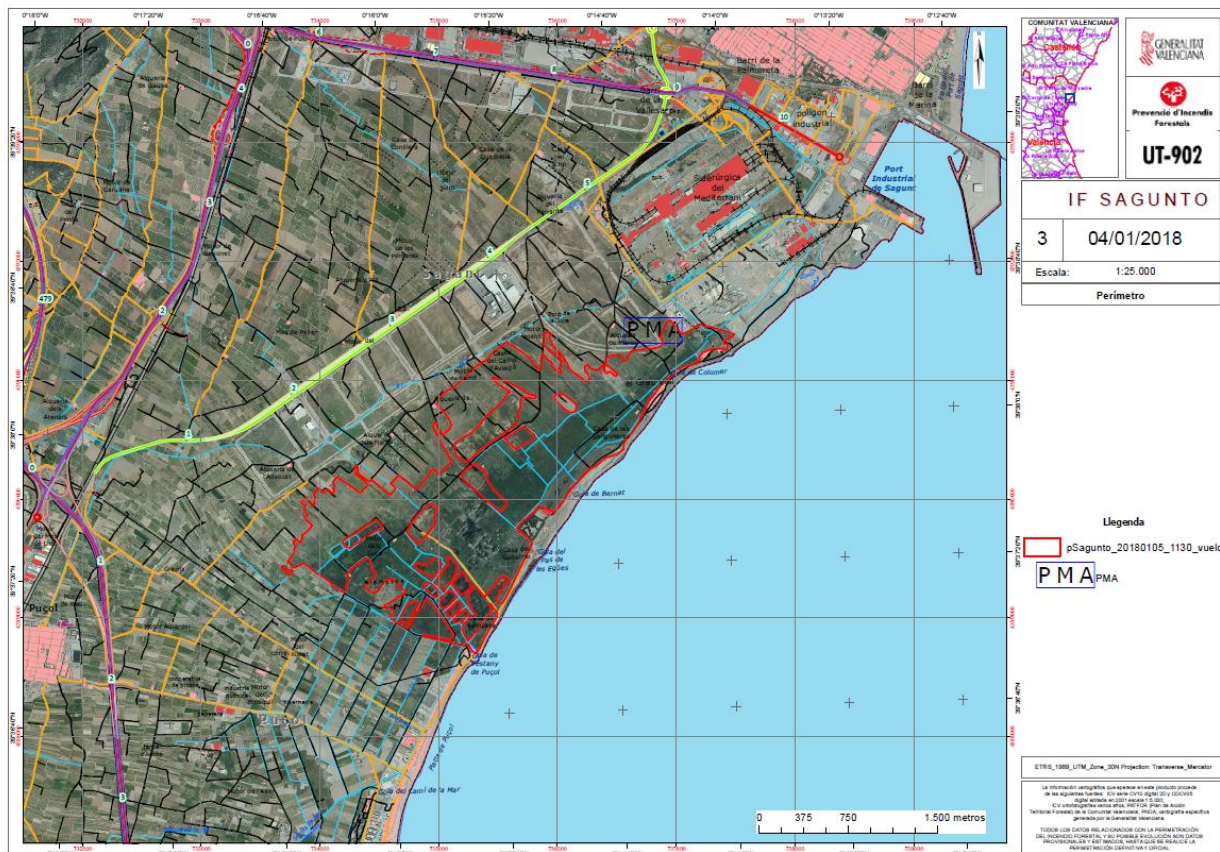

Figura 6. Perímetre de l'incendi Marjal dels Moros, Sagunt (2018.01.04). Font: Unitat Tècnica 902

Pel que fa als incendis del PN del Prat de Cabanes - Torreblanca, s'observa que, la pràctica totalitat de la superfície del parc va ser afectada per dos incendis (306 ha); les superfícies de l'àrea protegida que van quedar sense afectar van ser les zones amb làmina d'aigua, la part situada més al sud i la zona més al nord, que havia estat gestionada amb cremes prescrites l'any anterior (veure apartat de notícies del butlletí Espurna nº93) . El primer dels incendis va tenir lloc al febrer (2018.02.10) i el segon a finals de març (2018.03.20), amb 4 focus diferents que van generar sengles perímetres independents, tots ells sota condicions de fort vent.

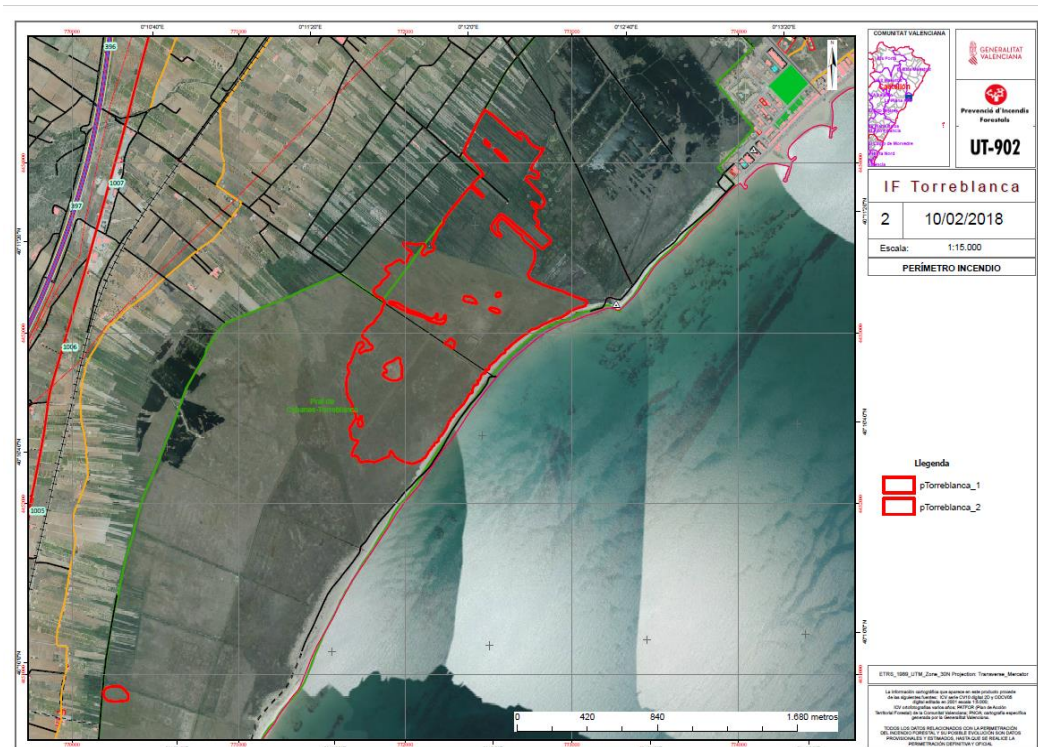

Figura 7. Perímetres d'incendi del PN del Prat de Cabanes-Torreblanca (2018.02.10). Font: Unitat tècnica 902

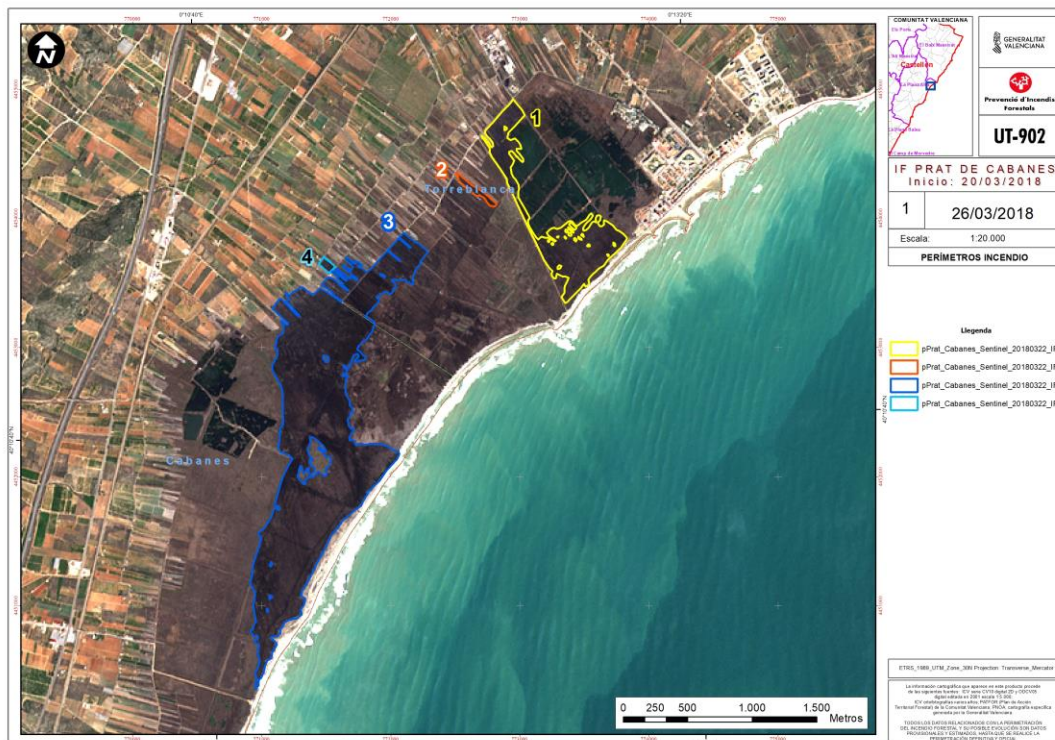

Figura 8. Perímetres de l'incendi del PN del Prat de Cabanes-Torreblanca (2018.03.20). Font: Unitat tècnica 902

Al mes de març i també amb condicions d'alta disponibilitat del combustible i vents amb elevades velocitats, va tenir lloc un incendi forestal a Montan, que va afectar únicament a 54 ha però que presentava un elevat potencial de propagació.

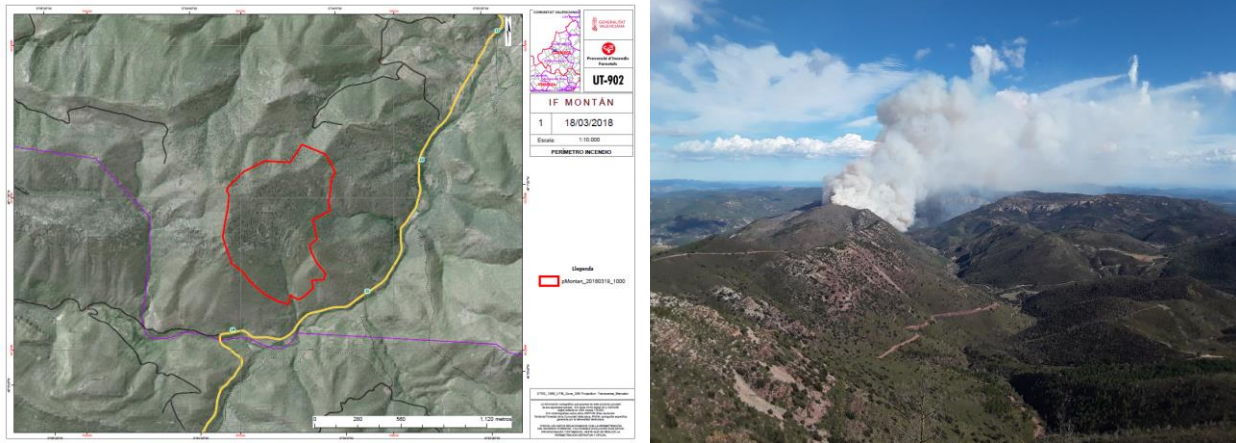

Figura 9. Incendi de Montan (2018.03.18). Incendi topogràfic amb presència de fort vent. Font: Unitat Tècnica 902 i Observatori Forestal Santa Bàrbara

L'incendi més rellevant de l'any tant en comportament del foc com a afectació a superfície forestal i a infraestructures va ser el que va tenir lloc el dia 6 d'agost al TM de Llutxent, a conseqüència d'un llamp, que va afectar un total de 2.952,6 ha forestals.

El comportament de l'incendi va ser molt agressiu des del primer moment, amb importants comportaments convectius i amb una influència molt important de les tempestes que estaven presents a l'àrea. A més, durant aquest incendi es van veure afectades zones d'interfície urbana-forestal, amb greus danys produïts en habitatges d'urbanitzacions ubicades al terme municipal de Gandia.

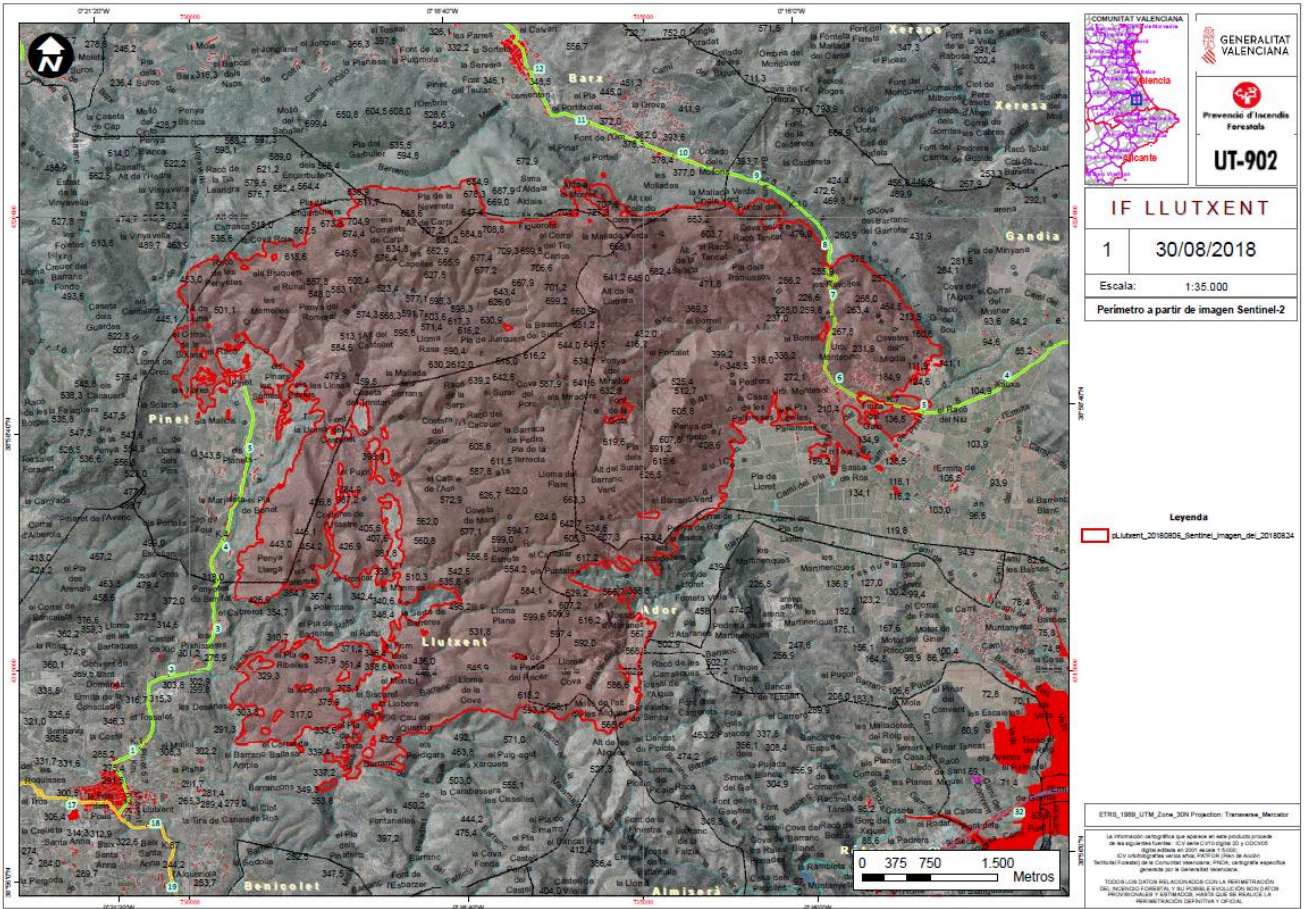

Figura 10. Perímetre de l'incendi de Llutxent (2018.08.06). Font: Unitat Tècnica 902

ORDRE SOBRE APROFITAMENT RAMADER I PREVENCIÓ D'INCENDIS

El passat 19 de desembre es va aprovar l'Ordre 30/2018, de la Conselleria d'Agricultura, Medi Ambient, Canvi Climàtic i Desenvolupament Rural, per la qual s'estableixen les bases reguladores per a la concessió d'ajudes per al control de vegetació natural, mitjançant aprofitament ramader extensiu, en zones estratègiques lligades a la prevenció d'incendis en el marc del programa de desenvolupament rural 2014-2010 de la Comunitat Valenciana

El pdf pot trobar-se a la següent adreça:

http://www.dogv.gva.es/datos/2019/01/14/pdf/2018_12341.pdf